

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 6 luni ..... 10 cor.
pe 3 luni ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA

GREVA.

Greva dela căile ferate devine de tot supărătoare. De patru zile viața comercială a țării nu mai e mișcare ci — tângeală. În Budapesta e deja o scumpete. În cât pare-că orașul ar fi asediat. Același lucru amenință și pe celelalte orașe mai mari ale țării, căci îndeosebi alimentele prime nu se pot aduce în orașe în cantitate necesară.

Far greviștii nu glumesc, ba chiar se întrec cu gluma. O armată întreagă este numărul lor și sunt așa de porniți, în cât nu i-a intimidat nici amenințările șefilor lor nici a autorităților administrative, după-cum nu s'au lăsat nici ademiniți de promisiuni, ci după știrile de Vineri seara, greviștilor de până acum, cei mai mulți funcționari subalterni, li-s'au alăturat, în Budapesta, și funcționarii mai înalți, așa că greva s'a agravat încă.

Conduc de resoane de stat: să nu să creeze adică precedent periculos, contele de ... să cedeze.

... carii numai în stare de înflorire economică a țării și treptat s'ar cuveni să le aibă. De aceea a mobilizat întreaga trupă de tren și ieri pe liniile principale s'a și aranjat să plece deja câte-va trenuri. Se speră, că azi ori mâne aranjamentul acesta să la forma

unei organizații pentru durata de săptămâni de zile.

Nu mai așa speră guvernul să moaie pe greviști.

Purtarea greviștilor îndreptătește ori-ce măsură aspră ce s'ar lua. Pentru-că ei nu se mulțumesc cu echitabilul ce guvernul ar fi dispus să facă: să nu se desbată în Dietă bugetul căilor ferate până ce nu se va studia un memorial al lor, acordându-li-se tot ce se poate. Greviștii vor însă așa, dintr'o dată, să li-se preschimbe dorința în — lege. Ei stăruie pentru-ca Dieta fără multă desbatere să voteze tot ce lor li-se pare just... Nu se gândesc la starea contribuabililor. și peste tot, la resoanele de stat, ci urmăresc cu încăpăținare interesul lor personal.

Forțează deci lucrurile și nu se arată de loc concesivi, măcar că atunci când vorba este de un conflict, numai așa se poate crea o situație durabilă și sănătoasă, dacă ambele părți fac concesii, știindu-se de mult că între două cari își dispută dreptul, adevărul este la miilor

... aznești, cum i-a educat ... guvernul care s'au folosit de ei nu numai ca de un mare aparat electoral, dar și ca de piatră de temelie de maghiarizare, stujbașii dela căile ferate vor să facă un pas mare înainte: să se arate omnipotenți chiar și față de guvern.

Cum nu?

Ani de zile oare nu li-s'a spus că ei reprezintă «idela», n'au bruscal oare senti-

mentele naționale ale tuturor naționalităților, provocând în Croația adevărată revoluție? De ce n'ar merge nainte și n'ar aspira și la puterea de a îngenunchia guvernul?!

Eată cum se răsună politica rea pe care au făcut o guvernele de pe vremuri!

Sesiunea delegațiilor. Din Budapesta se telegrafează, că delegațiile se vor deschide la 5 Maiu. Majestatea Sa va primi în audiență pe delegații. Contele Tisza și ministrul de finanțe Lukács László va merge zilele acestea la Viena pentru a continua pertractările în afacerea bugetului comun pe anul 1905.

Amănunte despre grevă.

Deoarece greviștii nu vor să cedeze, ci pun condiții pe care guvernul nu vrea să le primească, anume: guvernul să se oblige la notar public că pe toți îi va reprimi în slujbă, că nu va persecuta pe nimeni și va face ca Dieta să voteze sporul de leafă pe care-l cer, lupta între guvern și greviști se urmează și de azi încolo a luat un caracter și mai grav.

Cu data de 22 c. a apărut adică în foaia oficioasă decret regal contra-semnat de ministrul Nyiri prin care se cheamă în serviciu toți diurniștii din rezervă și din rezerva întregitoare a armatei comune și a honvețimei a trupelor de tren cu scopul să fie puși la dispoziția direcțiunii căilor ferate.

RIVALII.

Roman de Max Kempner Hochstädt. 13

(Urmare și fine).

„Și acum ce-ai făcut?“ întrebă Gerda tremurând de emoțiune.

„Mă adresai autorităților și cerui permisiunea, să mă pot vedea odată pe fratele meu. Și Pam văzută Gerda, Pam văzută aproape descompus zăcând în coșciugul său, și singurul ce se mai putea clar distinge era la timplă acea mică gaură ce i-a luat viața. Și atunci Gerda, înru veni o idee curioasă. Măsurai cu acuratețe mărimea gaurei, era abia de 11/2 mm. După-ce am mai aruncat o ultimă privire la rămășițele celui iubit, am lăsat să închidă coșciugul și am mers la consul dela care am cerut să-mi arate arma negrului păstrată la el. Era o veche armă, a căru calibru nu e-a mai mult de 10 milimetri.

„Ah, înțeleleg!“ îi întrerupse aici Gerda, care până acum asculta cu atențiune încordată. „Locul glonțului era mai mare decât calibrul armel?“

„Așa este!“ răspuse Roderich, și cu aceasta era documentată imposibilitatea ca negrul să fi putut fi asasinul. Atunci însă cine?“

„Schneiders“, exclamă Gerda, dar în momentul următor își simți brațul, care zăcea în brațul lui Roderich, strâns cu așa forță, încât era aproape să strige de durere. Indată apoi află motivul acestei curioase ținute; dintr'o parte neobservat de dînsa veni baronul până la ei și făcu un elegant compliment, până ce nu-și

putea ascunde de tot surprinderea ce i-a causat'o apariția neașteptată a lui Roderich.

„Ah, uite aici!“ strigă cu o afabilitate măestrată, „dl doctor! Și noi cu toții te credeam încă la Lido, legându-te pe valurile Adriaticei!“

„Concediul mi-s'a sfârșit, die baron“, răspuse Roderich la aparență liniștit. „Îi istoriseam chiar d-șoarei Hedberg despre admirabila colecție de arme pe care am văzu-to în arsenalul din Veneția.“

„Ah d-ta te interesezi de arme?“ întrebă baronul cu vioiciune. „Eu nu vreau chiar să mă laud, dar e fapt: colecția mea de arme este una dintre cele mai admirabile din întreaga Germanie.“

„Oho!“ zise Roderich „tot am mai văzut și eu colecții de arme“...

„Dar nici una ca și a mea“, îl întrerupse baronul. „D-ta te îndoești domnule doctor, și stăruiu pe lângă aceea ca singur să te convingi despre ce am zis.“

Roderich îi aruncă Gerdei o privire repede ca fulgerul și plină de înțeles și zise:

„Bine, voi merge deja mâne.“

Și cu aceste făcând un compliment se depărtă, lăsând pe cei doi tineri singuri. Indată apoi veni bătrânul Hedberg la ei și luă pe Gerda la o parte.

„Slavă D-lui“ zise el, „că pe bună cale te-ai scăpat de dl acela, căci nici ție, nici mie nu-mi poate fi de vr'un folos. Și acum te rog, te poartă cuminte față de baron! În trei zile e scadița primului schimb. Este în interesul nostru să te arăți afabilă față de bărbatul care ne

are în puterea sa. Mai bine ar fi, dacă în fine te-ai decide pentru ceva.“

„Asta o voesc și eu și sunt firm convinsă că vom fi de un acord“, zise Gerda. „Mai dăm încă numai o zi de cugetare.“

„Intr'adevăr?“ strigă bătrânul vesel, „o știam eu că tu ești fiica mea cea ascultătoare.“

Era întocmai după masă când Roderich și unchiul său se anunțară la baronul. Roderich se scusa foarte că a adus și pe colonelul cu sine, spunea însă că și dînsul e mare amator de arme.

„O, aceasta nu are nimic a face“, zise baronul, eu din contra, mă bucur foarte mult a afla opiniunea unui bărbat cunoscător în asemenea lucruri. Mai înainte însă totuși să luăm nițel cognac.“

„O nu“, răspuse Roderich agitat, — trebuie să-ți refuzăm cu mulțumită, venind noi acum tocmai dela masă.“

„Așa dar mergem îndată la colecția mea. Vă rog să mă urmați.“

Îi conduse, prin mai multe odăi arangiate printiar, într'o mică sală, a cărei conținut de fapt putea aduce în estas pe ori-ce amator de arme.

La fine ajunseră la o colecție de arme africane, lance și altele.

„Aha“ exclamă Roderich, „la tot cazul, aste sunt tropee din expediția africană.“

„Ai ghicit“ răspuse baronul, „sunt arme de ale diferitelor neamuri cu cari am avut de luptat.“

pe toți cei arestați sau surghiuniți pentru acte revoluționare, afară de cei-ce au comis atentate cu dinamita.

Fugarii Macedonenii întorcându-se în patrie, vor fi ajutați să-și clădească locuințe etc. Se vor desființa măsurile vamale excepționale luate contra mărfurilor bulgare și contra circulației trenurilor. Supușii turci de origine bulgară vor fi primiți în Turcia în slujbe publice. O comisiune mixtă va regula celelalte neînțelegeri ce mai sunt. Un tractat pentru extradarea criminalilor ordinari se va face mai târziu, de asemenea și altul pentru paza reciprocă a graniței. Se obliga mai departe din a sa parte Sultanul a pune în aplicare toate reformele hotărâte la Muersteg, a pune în libertate pe toți arestații, a da protecție celor ce se vor întoarce și a desființa toate măsurile excepționale. Bulgarii, având pasuri în regulă, nu vor mai fi supărați în petrecerea lor în Turcia, iar Bulgarii din Turcia vor putea fi puși în slujbele civile și militare pentru cari ar avea capacitatea recerută.

Acest acord a fost primit în Bulgaria cu mare mulțumire. Înțelegerea dintre ambele țări are mai ales pentru principatul bulgar mare însemnătate, atât economică, cât și politică. *Economică*, de oare-ce comerțul Bulgariei cu Turcia va lua avânt, și se va desvolta; *politică*, de oare-ce *Bulgaria a fost tractată de către sultan aproape ca țară independentă*.

Pentru Turcia are însemnătatea aceea, că imperiul turcoman scapă de agitațiunile continue ale bandelor de insurgenți bulgari.

Telegrame.

Londra, la 22 Aprilie. Ambasadorul japonez la îndrumarea guvernului său a înțrebat în audiență separată pe împăratul Corean din ce motiv a rămas ambasadorul Coreei la Petersburg și de ce susține contactul diplomatic cu Rusia atunci când guvernul rus și-a revocat reprezentantul său. Răspunsul dat ambasadorului japonez nu este cunoscut.

Petersburg, 23 Aprilie. *Generalul Kuropatkin a executat prin glonț pe cei doi ofițeri japonezi prinși travestiți cari voiseră să arunce în aer un pod al căii ferate transsiberiane.*

Un raport telegrafic al lui Alexiev către țara anunță că la 21 c. ear a

Noii membri corespondenți ai Academiei trăesc prea departe de metropola culturii române și lucrează într-o direcție prea puțin urmărită, pentru ca numirea lor să nu producă oare-care surprindere. Pentru cei ce nu li cunosc acvitatea, servească următoarele șire ca informație.

Fiului mai mare al răposatului Dr. Iosif Hodoș, traducătorul lui Cantemir și colaboratorul lui Papiu Ilarian, dlui Enea Hodoș, i-se cuvenia și după vechime moștenirea scaunului pe care tatăl său îl ținuse cu atâta demnitate.

Din familia de publiciști, atât de numeroasă, a Hodoșenilor, Enea Hodoș singur a rămas în Ardeal, unde a ocupat demnitatea de profesor pe la diferite institute. De mai mulți ani el propune limba și literatura română la Seminarul din Caransebeș, și fructul acestei îndeletniciri a fost, între altele, un Manual de istoria literaturii române, ajuns acum la ediția a patra. E o bună carte didactică, făcută în mare parte pe temeiul unor cercetări originale. Având o expunere ușoară și limpede și o împărțire rațională, manualul lui Hodoș a scos din întrebuintare cartea absolut netrebnică a lui Lăzărici și alte cărți școlare pline de greșeli.

Câte-va cărți de didactică elementară, gramatice și stilistice, ne arată pe dl Hodoș ca bun cunoscător al limbii române, luptător pentru noile principii de limbă literară, un merit cu care autorii cărților didactice dela Blaj și nici chiar cei dela Brașov nu se pot lăuda încă.

Pe terenul literaturii pure dl Hodoș ni-a dat un volum de Schițe umoristice (Caransebeș 1897), satire și critice severe la adresa unor miseri sociale, manifestate în pătura semi-cultă a populațiunii noastre. La apariția lor, schițele aceste au

avut loc o luptă pe mare. Mai mulți ofițeri și soldați ruși și-au pierdut viața. Cuirasatul „Bojan“, însoțit de torpilori, a ieșit în largul mării, dar după ce era amenințat rău de escadra japoneză, s'a refugiat în port. Pe vasul „Stasny“ s'a întâmplat explozie și din ofițerii și soldații de pe el n'au scăpat cu viață de cât 5 și vasul s'a scufundat.

Tien-Tsin. — După știri sosite aci o flotă japoneză compusă din mai mult de 70 de transporturi a fost semnalată în direcțiunea spre Kai-Tșu la Nord de Port-Arthur.

Petersburg. — Oficial. Nici o schimbare nu s'a produs pe malurile fluviului Yalu.

Avant-posturile rusești din insulele dela gura fluviului Yalu se află la o distanță de 600 de pași de cele japoneze.

Războiul ruso-japonez.

Raportul lui Togo.

Admiralul Togo a trimis din incidentul victoriei raportate la 13 Aprilie naintea Port-Arthurului, la Tokio următoarea telegramă oficială :

Flota reunită a îndreptat la 12 l. c. după un plan din nainte stabilit al 8-lea atac contra Port-Arthurului. Flotila IV. și V. de contra-torpilori, escadra XIV și Koriomaru au ajuns la gura portului în noaptea de 12 Aprilie. Cu toată lumina împrăștiată de reflectori au reușit vasele noastre să așeze minele submarine. Flotila II. de contra-torpilori a descoperit la 13 l. c. la răsărit de soare un contra-torpilor rusesc, ce grăbea spre port. După o luptă de 10 minute acesta fu scufundat, al cărui echipaj n'a putut fi scăpat, deoarece-ce s'a apropiat Baian. Un al doilea contratorpilor rusesc a fost descoperit, când acesta s'a apropiat de către Liaotesan. Și acesta a fost atacat, dar a reușit să fugă în port. Pe partea noastră n'a fost nici o

perdere, numai *Ikarusi* a fost avariat ușor în două locuri. Flota III. a sosit la 8 ore în fața portului exterior al Port-Arthurului când Baian a început a trage focuri. Numai de cât sosită la fața locului *Novik*, *Askold*, *Diana*, *Petropavlovsk*, *Pobieda* și *Poltava* atacându-ne. Flota noastră (a III.), intenționat a început să tragă rar focuri, simulând tot odată și retragere, până-ce a atras pe inamic spre sud-ost în largul Oceanului.

În acest moment sosi flota noastră I., care a fost avizată de flota III cu ajutorul telegrafiei fără sirmă, cari unite au atacat flota adversară. Încercându-se aceasta să fugă din naintea flotei noastre napol în port, un vas inamic, care era de forma lui *Petropavlovsc*, s'a atins de una dintre acele mine submarine, pe cari le-am așezat noi în preția luptei, — care vas nainte de ameași la 11 ore 32 minute s'a și scufundat în urma exploziei. Am observat și un alt vas, care nu se putea mișca liber, dar în urma învâlmășeii, ce era între vasele inimice, a fost cu neputință să stabilim ce vas era acela. În sfârșit flota dușmană a reușit să ajungă în port. Flota noastră III. n'a suferit nici o daună. Afară de cele amintite flota adversară a suferit și alte pagube neînsemnate. Flota noastră I. n'a intrat în foc. Flotele noastre la o oră s'au retras și s'au pregătit pentru un nou atac. La 14 Aprilie earăși s'au apropiat de Port-Arthur, după-ce flota II. IV. și V. de contra-torpilori și escadra IX dimineața la 3 ore s'au unit.

Dimineața la 7 ore acesteia s'a atașat și flota III. În afară de port nu s'au văzut mai mult vase de războiu de ale contrarului. Flota noastră I. a sosit d. a. la 4 ore, care a descoperit 3 mine submarine dușmane, făcându-le inofensive. *Kasuga* și *Nissin*, cari erau spre vest dela Liaotesan, au intrat de astădată pentru prima oară în acțiune, continuând focul două ore. După ce forturile dela Liaotesan au amuțit, flotele noastre s'au retras la 1 oră 30 minute.

produs oare-care mișcare și polemică aprinse între partizanii autorului și câți-va filistenii ai corpului didactic.

Cu statornicie însă și cu specială vocațiune dl Hodoș s'a devotat literaturii populare, publicând până acum Poesii populare din Banat (Caransebeș 1892, 1 vol. 230 p.); Căntece bănățene; Căntece cătănești și Literatura populară aleasă, — tot material adunat din Banat, ales și coordonat cu priceperea omului de știință. Că dl Hodoș nu este un folclorist diletant, se vede din editarea critică a textelor, din observarea strictă a idiomului bănățean și mai cu seamă din prefața întâiului volum, în care explică dialectul bănățean. Dl B. P. Hasdeu în al său „Etimologicum Magnum“ vol. III. pe 3127, zicea vorbind despre prefața amintită, pe care o reproduce întregă :

„Tot ce s'a scris până acum mai nou, mai temeinic și mai neîncurcat asupra fonetice și morfologiei subdialectului bănățenesc, se datorează dlui Enea Hodoș, astfel că noi nu avem decât a reproduce aci literatmente cuvintele acestui june folclorist...“

„Junele folclorist“ a dobândit de atunci și mai multe experiențe în cercetările sale, și viitoare lucrări vor lăsa de sigur și mai mulțumit pe autorul „Etimologicului“.

Pe când dl Hodoș se afirmă ca un bun cunoscător al Banatului, părintele Dan din Straja e distins pentru merite de același fel, ca scriitor bucovinean.

În articole și broșuri, în scurte monografii, scrise pe temeiul unor izvoare de întâia mână, dl Dan a caracterizat viața și raporturile po-

poarelor bucovinene. A scris despre Armenii orientali (1891), despre Tiganii (1892), despre Lipovenii (1894) și despre Evreii din Bucovina, vorbind despre originea, obiceiurile și credințele lor. Popoarele aceste trăiesc amestecate cu Românii și cunoșterea lor înlesnește mult un studiu viitor asupra poporului român bucovinean.

Tot din domeniul etnografiei sunt monografiile comunelor românești Lujeni (1893) și Straja (1897), studii de istorie, topografie și folcloristică. Mai socotind apoi și altele lucrări ale părintelui Dan, descrieri de călătorii, legende, tradiții și câteva dări de seamă, care tradează deosebită înclinare către studiul vieții intime a poporului, alegerea sa de membru corespondent al Academiei se prezintă ca o meritată distincțiune.

Terenul adevărat pentru viitoarea activitate a părintelui Dan este, fără îndoială, folclorul comparat. D-sa înțelege și serie o grămadă de limbi, îndeosebi cele slavice, rutenă și rusească. Poate deci urmări cu ușurință înrudirea și împrumuturile literaturii populare, originea credințelor și obiceiurilor noastre și puterea noastră de asimilare. Această metodă în studiul folclorului a fost de un timp aproape cu totul neglijată și în trecut n'a dat decât rezultate foarte vagi. În schimb, s'a tot îngâmădit la material, care-și așteaptă omul de știință. Fi-va părintele Dan chemat să facă un pas mai mult decât părintele Marian? Ar fi o cinste mare pentru Bucovina!

(„Sămănătorul“)

Il. Chendi.

Cine ne asigură că nu se vor ivi aici alte complicații?”

— **Populația Statelor-Unite Americane.** La sfârșitul anului 1903, populația Statelor-Unite fără insule și fără Alasca era de 79,900.000 locuitori; deci o creștere de 3,906.000 dela 1900 incoace. Populația New-Yorkului era de 3,716.000, a orașului Chicago de 1,874,000, a Philadelphiei de 1,368.000.

— **Moartea lui Samuel Smiles.** Celebrul scriitor și filosof etician englez Samuel Smiles, cum vestește o telegramă din Londra, a încetat Sâmbătă la Kensington în etate de 88 ani din viață. S. Smiles s'a născut la 1816 în Haddington în Scoția. Mai înainte era medic, după aceea însă și-a luat rămas bun dela această carieră primind redactarea ziarului Leeds Times. Dela 1845—1860 a fost secretar la diferite societăți de tren. De atunci a trăit ca privatier în Londra consacându-se cu trup și suflet literaturii. Dintre operele sale unele au ajuns la renume universal. Așa: „Railway property“, „Self help“, „Liversot engineers“, „Character“, „Duty“, „Thrift“, „Life and labour“, etc.

— **Arderea cadavrelor** Pietatea față de cadavre de odinioară s'a micșorat mult în așa numitele cercuri ale societății moderne. Sunt chiar și de aceea, cari testează încă din viață urmărirea, ca să li ardă după moarte cadavrele. Procedura îngropării adevărat, nu este frumoasă, dar cel puțin e naturală. Căci s'a dovedit, că oaspeții de sub pământ, cari se bucură că au scăpat de lume, putrezesc în scurtă vreme, dacă mormântul e bine astupat. La obiceiul de îngropare, dictat de pietatea față de cadavre, religie și datine tradiționale, așa numita societate modernă zice privitor la nimicirea cadavrelor, că luând în considerare gazurile și descompunerea chimică observată la cadavre înmormântate, trebuie să ne apărăm împotriva acestei împrejurări stricătoare sănătății prin arderea cadavrelor. Adecă această societate „modernă“ aduce argumente științifice, pentru a propaga arderea cadavrelor. Că acest curent cât e de puternic, arată faptul, că societatea crematoriilor din Germania au înaintat parlamentului prusian o petiție, în care cer, ca să i-se dea voie de a putea arde cadavrele. Ear guvernul prusesc a întreat pe cel mai vestiți specialiști în privința aceasta, — ce opinie au despre arderea cadavrelor. Au respins unanim petițiunea crematoriilor și din punctul de vedere al sănătății publice și din cauze judiciare. Cea mai mare dovadă în contra cremării și-au luat-o din cercul dreptului de perchiție. Căți oameni mor subit, însă cadavrul nu îl examinează destul de bine, de ce și a murit. Dacă toate aceste cadavre ar fi arse, nu s'ar putea mai târziu constata nici o armă contra crimei, etc. până ce omul îngropat ca și până aici, nar poate fi exhumat și se poate constata și mai târziu urmele morții. Natura, că mortului e totuna, ori îl înmormântează ori îl arde, dar generațiilor supraviețuitoare nu le poate fi totuna, dacă predecesorii lor au murit de moarte naturală, sau au fost victimele unei crime. Chiar din cauza aceasta nici în Prusia nu vrea să audă lumea de arderea cadavrelor. Numai francmazonii italieni, oamenii otrăveți și pumnalului urgencează aceasta.

— **Ciuma.** Conform rapoartelor mai noui sosite din India, ciuma se lățește în mare grad în întreaga India. Până în 10 Martie au murit de ciumă, 40.527 oameni. Cele mai multe victime cam 10.000, sunt în Pendsu și în provinciile centrale. În împrejurimile orașului Bombay au murit 8.500, în Bengalia 8000.

— **Durere de stomac.** Sgârnciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape, tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.
Cutia mare . . . 2 cor. — —

In contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunigâtului este de un efect eminent, pastilele de pept „Se-

nega.“ Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la „Mucin Fecioră“ a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

CONVOCARE.

Despărțământul protopopesc Șiria al Reuniunii învățătorilor români dela școalele ort. din pp. arădane I-VII. își va ținea proxima adunare în 21 Aprilie (4 Maiu), 1904 în comuna mare Comloș (O-Szt.-Anna), la școla inv. I. Funar, la care sunt poștiți a participa toți membrii și binevoitorii învățământului.

PROGRAMA:

1. Dimineața la 8 ore asistare la chemarea Duhului Sfânt.
2. Prelegere practică în școla învățătorului I. Funariu.
3. Cuvânt de deschidere.
4. Reflexiuni asupra prelegerii.
5. Raportul biroului.
6. Discuțiuni asupra chestiunilor școlare.
7. Estragerea inv. morale la tem. din Religie.
8. Propuneri și interpelări.
9. Fixarea primei adunări.
10. Încheiere.

Șiria, 1/14 Aprilie 1904.

A. Doboș.

Anunț literar.

În tipografia diecesană din Arad s'a pus sub tipar și în scurt timp va apare în a III-a ediție:

„Rugăciunile școlarelor și cântări bisericești“.

Aceasta ediție e mult îmbogățită, că pe lângă materialul din trecut mai cuprinde: Căntăciunile „Deschidevoiu gura mea“ și „Crucea însemnând Moise“, cari se cântă mai mult peste an; apoi, rugăciunile la masă, „Iolielul“ cu toate pripelele „Mărimute“ de peste an etc., astfel, că cartea cu 3—4 coale de tipar va fi mai mare ca cele din trecut. Totuș prețul s'a ridicat numai cu 10 fil., așa că în loc de 30 fil. va fi cu 40 fil. (20 ar.). Legătură elegantă aurită. — Cea mai folositoare carte pentru școlari și adulți.

Se poate comanda dela tipografia diecesană, librăria Petru Simțion și învățătorul Nicolae Ștefu, Arad. Cumpărătorilor până la 50 exempl. se dă 10% — dela 50 în sus 20%.

CONCURS.

Se caută un «conducător de pravălie», care neconditionat să fie majoren și să fie priceput în toate ramurile neguțătoriei. Salar 52 Cor. lunar și evartir gratis și după 1—2 luni de probă se va mări salarul. Ofertele sunt a se trimite la pravălia Buda et Comp. Șiria (Világos). 1902—2

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Dr. VAJDA BENŐ

medic-dentist.

200 1—

Arad, Szabadság-tér, edificiul teatrului.

Pune dinți artificiali cu desăvârșire apți pentru sfărămarea alimentelor.

Dinți singuratici 4 cor., chiar și pe rate, plombarea dinților, sensațional de eften pe lângă garanță.

— Tragerea fără durere a dinților 2 coroane. —

Arverési hirdetmény kivonat.

A nagyhalmági kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy «Viktoria» tak. és hitelintézet végrehajtónak Sturb Gyorgye lyásza lakos végrehajtást szenvedő elleni 160 korona tőke követelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte, minék folytán a nagyhalmági kir. járásbiróság kerületében fekvő és a Lyásza községi 49 számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1—68 alatt felvett ház kert, szántó, kaszáló, földekből álló ingatlanoknak végrehajtást szenvedőt illető 1/4 részi 330 korona kikiáltási árban, továbbá — figyelemmel a végrehajtási törvény 156 §-ának D.) pontjára — a lyásza 49 számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1 alatt foglalt ház és belsőségéből álló ingatlanság egészben 856 korona kikiáltási árban, figyelemmel a végrehajtási törvény 156 §-ának a.) pontjára, a lyásza 97 számú telekjegyzőkönyvben. A. I. 1 alatt felvett ingatlanság egészben, a mely kasználót képez 72 korona kikiáltási árban, végül figyelemmel a végrehajtási törvény 156 §-ának a.) pontjára, a lyásza 98 sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 1 alatt foglalt szántó földekből álló ingatlanság egészben 56 korona kikiáltási árban az 1904 év május hó 13 napján d. v. 10 orakor Lyásza község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fognak árverés alá kerülni u. m.

1). A lyásza 49 számú telekjegyzőkönyvben C. 4 alatt, a — lyásza 97 számú telekjegyzőkönyvben C. 1 alatt, — végül a lyásza 98 számú telekjegyzőkönyvben C. 1 alatt özv. Krisán Krestyina javára bekebelezett özvegyi szolgalmjog figyelemmel a végrehajtási törvény 162 §-ának első bekezdésére az árverés által nem érintetik

2). Ha a kikiáltási azon felül ígérlet nem tétetik, az elárverendő ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adadni.

3). Árverelni kívánók tartoznak az ingatlanok becserének 10%-át vagyis 33 koronát illetőleg 85 korona 60 fillert, illetőleg 7 korona 20 fillert: illetőleg 5 korona 60 fillert készpénzben, vagy az 1881 évi nov. 1-in 3333 n. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi 60 t. és 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elkelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

4). Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyan azon naptól számítandó 45 nap alatt, a harmadikat ugyan azon naptól számítandó 60 nap alatt, mindenegyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5%-os kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881 december 6 án 39425/1 M szám alatt kelt s rendeletben előirt módon a n-butytyni kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletben fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai hivatalos órák alatt ezen kir. járásbiróság telkkv. hatóságánál megtekinthetők. Lyásza (olvashatatlan) Nagyhalmág község előjáróságánál. Nagyhalmágyon 1904-en febr. hó 6-án.

Olvashatatlan aláírás
kir járásbíró.

Mare economisire al cumpărării.

Nu este magazin, a cărui articole se pot asemăna cu acele obiecte de minune, cari se pot capata la magazinul devenit vestit din cauza ieftinătății

magazinul de concurență dela bazar

Despre ieftinătatea acestor articole, ori-cine se poate convinge din lista de mai jos:

	cr.		cr.
Cămași bărbătești netede la pept dela	—75	Legătură de dame americană	—20
Cămașe bărbăt. albă încroțită	—99	„ din țenăiță	—27
Cămașe bărbătească colorată	—93	Șorțuri legături 130 cm. late	—45
Cămași bărbătești de mătăsă executate în mod admirabil	1-20	Mănuși de ață	—13
Guleri bărb. fason elegant	—10	Briuri de pantofică	—30
Manșete colorate și albe la 3 părechi	—50	Ghete de pânză cu talpă dublă	—70
Ismene köpper bărbătești acum cu broderie artistică colorată acum	—45	Umbrele și umbrele de ploaie	—90
„		Corsete de mijloc	—45
„		Tasă de cumpărare din piele americană	—25
Cămași bărbătești köpper de saten	—53	Brobodă de cap spăletă	—15
„ atlas cu brd: măt.	—75	Batistă de stofă delină	—25
„		Batistă	—05
Ciorapi de bărbat	—06	„ de mătăsă cu tivire lată de batist	—15
„ de pânură	—10	La cumpărare de 1 duz	1-65
Cump. de ocaziune mătăsă fină	—30	Ciorapi netezi pentru copii	—04
Cravatele de mătăsă curată vindute până acum cu 50 cr. numai	—40	„ patenți țesuși p. copii	—07
Chipte de vară stofă și mătăsă	—18	„ legați	—14
Cămași de femeie de pânză	—43	Batistă de copii	—04
„ colorate	—55	Șapce de băieți și fete	—25
Corsete (camisoane de noapte)	—65	Cămași de băieți albe și colorate	—78
Fuste albe de desupt	—99	„ copii legate ampir și cu fodorii la umăr	—28
Fuste negre „cloth” mătăsă	1-50	Haine de băieți	—90
Cele mai minunate legături	—18	Găsele semipele de copii	—40
Pantaloni de femeie albi sifon	—89	Ghete de pele de copii	—80
Ciorapi femeiești	—12	Hosentrăguri de copii	—15

Cumpărări ocazionale

500 bucăți hăinuțe pentru copii cu preț de jumătate, haine de damă dela 2 fl. în sus, blouze jum. de preț, fuste de desupt, cofere de casă dela 80 cr., tașe de frizeuri 70 cr., taști de mână p. călătorie din piele americană 85 cr., trăsuri pentru băieți cu 4-50 fl. în sus, parapleie cu parafulgere dela 93 cr., mai departe peri de păr, haine, dinți și peri de unghii, piepteni, săpunuri, tabachiere și portmonee, parfumuri și creme de dinți, hosendracl, rame de fotografii, bricege, requisite de mâncat, ace de păr, legături de păr. — Clasă separată de jucării și lucrări de lux cu prețuri de 8 și 16 orceri. — Toți cumpărătorii primesc o poză în mărime naturală după o cumpărare cât de ieftină, numai rama rama trebuie s'o plătească cu preț foarte mic.

REICH EL. Magazin de concurență la bazar. Vis-à-vis de statuia 13 martiri.

Primul institut de artă sud-ungar pentru zidirea de altare, de sculptură și de aurit. Temesvár-Józsefváros, vis-à-vis de claustru.

Atrag atențiunea prea onoratei preoțimii și a d-lor curatori supremi bisericești, că în atelierul meu pregătesc iconostase noi, altare, scaune episcopoești și alte

aranjamente complete bisericești. Pe iconostas pictez nouă iconi de artă, afară de aceea auresc și vâpșesc din nou iconostase vechi. Primesc și vâpsitul de biserică. Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătoresc la fața locului pe speșele mele. Recomand icoanele mele de relief, peatră masivă cu vâpșeală polichronică, statue sante dela 60—180 cm. mărime. Madonna de Lourdes, Inima Mariet de 9 ani bogat aurite cu vâpșeală polichronică.

De present se pregătește pe seama bisericești din Kesamare: Inima sfântă a lui Iisus și Madona de Lourdes în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și echitabil îngrijește:

140 2—52

NAGY NEP.

Temesvár-Jozsefváros, Bonnaz-utca 6

Gratuit

un Schnellieder și o cumpănă pentru culină

Pentru prețur nespus de echitabile trimit în toate părțile următoarele:

mărfuri de argint mexican.

124 7—24

- 6 cuțite de masă de argint mexican.
- 6 linguri de masă
- 6 furculițe
- 12 lingurițe mică de cafea
- 6 cuțite pentru desert
- 6 furculițe pentru desert
- 1 lingură de scos zamă
- 1 lingură de scos lapte
- 2 candelabre elegante pentru salon.

toate din argint mexican.

46 BUCĂȚI NUMAI 6 50 FL.

Afară de asta ori-cine comandază dela mine primește drept cadou o cumpănă p. culină gratuit Argintul mexican este un metal alb (și diolantru) pentru a cărui calitate și durabilitate primesc garanția pe 25 ani.

Comandele să îndeplinesc contra trimiterei banilor ori și pe lângă rambursă din depositul:

Scheffer D Sándor
Budapesta.
VII, Bezeredy-utca 3 szám.

Cucea orî steaua electro-magnetică duplă.

D. R. G. M. Nr. 88 503.

Vindecă și recrează pe lângă garanță: rouma, asthma (respirația grea), insomnia, epilepsia, nervositatea lipsa de apetit, clorosa, dureră de dinți, migrena, impotența, influența, procum și tot felul de boale de nervi. Bolnavul cel ce nu se poate vindeca în decurs de 44 zile, îi întorcem banii imediat. Celui ce nu îi mai ajută nimic, să încerce cu aparatul meu; căci sunt convins despre efectul sigur al aparatului meu.

Prețul unui aparat mare 6 cor. e a se folosi la boale de nervi cronice. Prețul unui aparat mic 4 cor. se folosesc la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în patrie și străinătate:

Scheffer D. Sándor
Budapesta,
VIII, Bezeredy-utca 3 szám.

Pentru 5 coroane trimit 4 1/2 kgr. (circa 50 bucăți) de sapun de toaletă fin

bucăți alese de săpun de suc de lili, de roșu, de iorgovan, de viorele, de rezedă, de iasmin și de clopoșele. Pe lângă anticipațiune ori rambursă expediază:

Scheffer D. Sándor
Budapesta,
VIII, Bezeredy-utca 3 szám.

Atelier de edificii și reparatură de mașinării.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public din localitate și jur, că am deschis în

ARAD, strada Szent István Nr. 9,

un atelier de

zidiri și reparatură tehnice și de mașinării.

Primesc ori-ce lucrare în bransa aceasta, lucrări nouă și reparatură ș. a., arangiamet de apaducte, delăturarea înfundărilor de closet, pe lângă prețuri ieftine și pe lângă garanță.

Rugând spriginul On. public sunt

cu deosebită stimă:

KISSERNÓ,
lăcătar de zidiri și lucrări tehnice.

14—15 110

Primirea în posesiune a unui atelier

pentru

reparatură de obiecte de aur, argint și giuvaericeale.

Respectuos aduc la cunoștința On. public, că am primit prăvălia pentru reparatură de obiecte de aur, argint și de giuvaericeale, ce se află în Arad, str. Széchenyi Nr. 1, sub firma **Regényi Kálmán.**

Fac tot felul de reparatură pe lângă prețuri ieftine.

Cumpăr tot felul de sur căleat și lucruri de argint pe lângă prețurile cele mai înalte.

Rugând binevoitorul sprigin al On. public, rămân cu deosebită stimă

153 11—25

CHRISTIAN JÓZSEF
ARGINTAR.
Strada Széchenyi nr. 1.

Noroc escelent la TÖRÖK!!

Incomparabil

priește norocul prăvălei noastre principale. In scurt timp am plătit mai mult de 15 milioane coroane prea onorațiilor nostri clienți; numai in timpul din urmă

Cel mai mare câștig și adică:

marele premiu de **605.000** coroane numărului de los 57080

100.000 cor. câștig pr. losul	14.366	80.000 cor. câștig pr. losul	83.061
100.000 " " " "	52.528	70.000 " " " "	81.161
100.000 " " " "	94.780	70.000 " " " "	5.498
90.000 " " " "	109.780	60.000 " " " "	51.613
90.000 " " " "	83.610	60.000 " " " "	76.347
90.000 " " " "	92.787	50.000 " " " "	3.036

și afară de acesta și alte multe câștiguri mai mari.

Recomandăm deci ca să luați parte la jocul de lozuri (loteria) cel mai norocos din lume. — La loteria ce va urma sub Nr. 14 cu licența reg. ung. eară pe

110.000 lozuri vor cadea 55.000 câștiguri

și se vor trage cu totul colosala sumă de

14 milioane 459.000 coroane

182 4—8

in timp scurt de 5 luni.

Cel mai mare câștig la cel mai norocos caz va fi

1,000,000 DE COROANE

Mai departe 1 premiu 600.000, 1 premiu 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 3 a 15.000, 36 a 10.000 coroane și alte multe; cu totul 55.000 câștig și premii.

în suma de 14 milioane 459.000 coroane.

$\frac{1}{8}$ los ver. fl. — 75 sau 1 75 cor. | $\frac{1}{4}$ los ver. fl. 1 50 sau 3 — cor.
 $\frac{1}{2}$ " " " 3 — " 6 — " | $\frac{1}{4}$ " " " 6 — " 12 — "

Lozurile le trimitem cu rambursă sau prin trimiterea înainte a sumei. Planurile oficioase gratis. Comande pentru lozuri veritabile cerem

până în luna Aprilie ziua 24 a. c.

a se trimite cu încredere la noi

Török A. és Társa

CASĂ DE BANCĂ în BUDAPESTA.

Cea mai mare negustorie de lozuri din patrie. — Prăvăliile neguțătoriei noastre supreme de lozuri sunt:

Centru: Teréz-körut 46/a. Filiale: 1. Váci-körut 4/a. 2. Muzeum-körut 11/a. 2. Erzsébet-körut 54/a.

Cuponul de comandă se taie. Banca Török és Társa, Budapesta

Rog pentru mine a se trimite ..... I. clasă de bilete pentru loz reg. ung. cu planul de jos oficios.

Suma în ..... coroane { Vă rog a o rambursa.
o trimit cu mandat postal.
o dau în bilete (bancnote, timbre). } ce nu convine se șterge.

procedă.

Să deschis cel mai mare magazin de ghete în Arad.

Increderea On. public in fabricatele noastre se întărește din ce în ce mai mult în urma principiului că la toate fabricatele noastre se poate vedea lămurit prețul stabilit și foarte mic.

30 de magazine

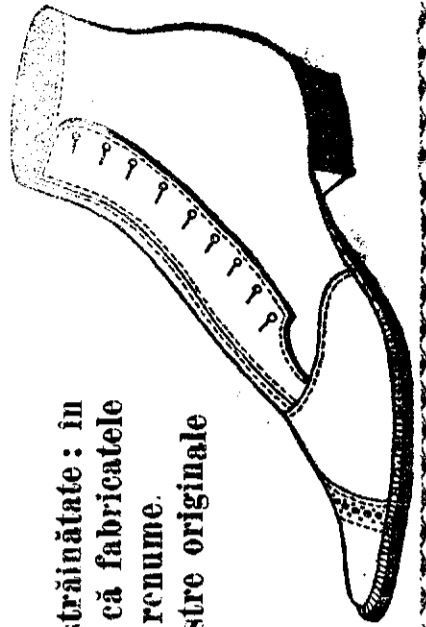
in orase mai mari, 60 de magazine in străinătate: in Austria, Germania, Serbia etc. dovedesc, că fabricatele noastre preste tot se bucură de bun renume.

In tot locul vindem numai fabricatele noastre originale maghiare proprii.

165 7—10

Fabrica de ghete „TURUL“ ca soc. pe acțiuni în Timișoara.

Filială: ARAD, PALATUL MINORIȚILOR.

BIEDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăv, imitator de lemn și marmură Arad, piața Libertății (vis à-vis de statuie).

Primește toate lucrările ce se țin de bransa asta, chiar și cele mai grele. 187 6—25

Pictări de odaie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (foderare) in ezeuție de gust.

pe lângă prețuri moderate.

Primește tot odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincă prompt și grăbnic.

— La comande pe seama bisericilor rabat. —

